

سینمای جهان

درآمیختن واقعیت و خیال

در سال های اخیر شاهد ساخته شدن فیلم هایی بوده ایم که بازی را به دنیای سینما آوردند. به عبارت دیگر دراین فیلم ها مرز میان واقعیت و بازی و واقعیت مجازی از میان رفته و شخصیت های داستان در حال رفت وآمد دراین دو فضای متضاد بوده اند. در این نوشتار، فقط به چند نمونه از این فیلم ها اشاره می کنیم، فیلم هایی که به نظر می رسد باگسترش یافتن استفاده از واقعیت افزوده و واقعیت مجازی بیشتر هم شود.

اگرستانس Z

محصول ۱۹۹۹ به کارگردانی دیوید کراننبرگ. داستان فیلم درباره یک طراح مشهور بازی به نام «آلگرا» است که «اگرستانس» را ساخته است. این بازی، مرز بین واقعیت و دنیای سرگرمی را از میان برداشته و باعث می شود الگرا در یک توطئه گرفتار شود. فیلم با تمرکز روی یک بازی ویدئویی و واقعیت مجازی ساخته شده و آینده بازی های رایانه ای را پیش بینی کرده است. همزمانی اکران آن با انتشار بخش اول سگانه ماتریکس باعث شد این دو فیلم با هم مقایسه شوند.

بن ایکس

این فیلم به کارگردانی نیک بالتازار در سال ۲۰۰۷ منتشر شد و به داستان زندگی نوجوانی سرخورده از دنیای واقعی می پردازد که به یک بازی آنلاین، با نام ArchLord پناه می برد. در این بازی، او یک قهرمان با اعتماد به نفس است که می تواند با کاربران دیگر ارتباط برقرار کند و از انزوا خارج شود. کارگردان این فیلم را براساس رمانی ساخت که خودش نوشته بود. او در مان به مشکلات کودکان درگیر اوتیسم در ارتباط گیری با دیگر همسالان خود پرداخته بود.

مردآزاد

این فیلم محصول ۲۰۱۰ به کارگردانی شاون لوی با بازی رایان رینولدز، تایکا وایتیتی و جودی کومر، جهان بازی های ویدئویی و سینما را در هم آمیخته است. فیلم داستان زندگی یک کارمند بانک را روایت می کند که به روزمرگی دچار شده و بعد متوجه می شود درواقع شخصیتی در یک بازی بوده که می خواهد از کار بیفتد و او تنهاکسی است که می تواند این جهان را نجات دهد.

خبر

هجد همین دوره جشنواره سینمای مسلمان کارازان، میزبان نمایش فیلم های ایرانی و حضور نرگس آبیار در میان هیات داوران است. این رویداد سینمایی ۷ تا ۱۱ سپتامبر (۱۶ تا ۲۰ شهریور) در شهر کارازان مرکز جمهوری تاتارستان روسیه برگزار می شود و علاوه بر حضور نرگس آبیار در میان داوران، میزبان نمایش ۹ فیلم از سینمای ایران خواهد بود. «شکوه خاموش» ساخته نویدحسن زاده در بخش رقابتی آثار بلند، «گرازا» از غلامرضا جعفری در بخش رقابتی کوتاه، «هیچ کس منتظر

داوری نرگس آبیار در جشنواره کارازان

نیست» در بخش مستند بلند و «دختر کوچ نشین» از روح ا... اکبری در بخش مستند کوتاه به نمایش گذاشته می شوند. در بخش غیررقابتی هم «بالیت» ساخته مرتضی رحیمی و در بخش روزهای سینمای ایران هم «قطار شب» حمیدرضا قطبی، «وقت چیغ انارها» گراناز موسوی و «بچه گرگ های دره سیب» فریدون نجفی به نمایش گذاشته می شوند و فیلم «یلدا» به کارگردانی مسعود بخشی هم دیگر فیلم ایرانی حاضر در این رویداد سینمایی است. جشنواره سینمای مسلمان کارازان از

نسل امروز افزایش پیدا کرده است. این که دو تا حیوان را برداریم و ببریم

در جنگل تا برای بچه ها شعر و آواز بخوانند، بچه را ا قناع نمی کند. ضمن این که در دنیای کنونی وقتی می گویند کودک و نوجوان، از شش تا ۱۶ سال را در بر می گیرد. ما با نسلی مواجهیم که به شدت باهوش است. می داند چه می خواهد و سرش هم کلاه نمی رود. بنابراین برای این نسل باید قصه هایی تولید شود که هم از پشتوانه غنی فکری و فرهنگی برخوردار باشد و از سطح بین المللی آثار کودک و نوجوان هم پایین تر نباشد. تهیه کننده اجرایی کار بیشتر میثم معراجی بود و اثری که همراه با استاد قهرایی تولید کردند به جرات از به روزترین آثاری است که در این ژانر در سینمای کودک و نوجوان ساخته شده. در شکل گیری این فیلم جلوه های ویژه رایانه ای نقش به سزایی داشت و متخصصان زیادی باید روی آن کار می کردند که مثلاً وقتی یک نفر از طبقه بیستم پرت می شود، کودک آن را باور کند. همان طور که گفتم کودک نسل امروز باهوش است و نمی توان او را گول زد. باید قصه فیلم با سربال را باور و با آن ارتباط برقرار کند تا از آن تاثیر بگیرد. بچه های نسل ما شاید با یک آدمک یا یک ماشین چوبی سرگرم می شدند اما بچه های

این نسل با این چیزها سرگرم نمی شوند. چون نوع سرگرمی شان، خواسته ها و توقعات شان از جهان متفاوت شده. بچه های این نسل دیگر به کم قانع نیستند. بارها دیدهام میثم معراجی (که داماد من هم هست) با نوهام گیم بازی می کند، برای هم به قول معروف کری می خوانند و اگر جایگزین صدای نوهام صدای یک بزرگسال می شد من با نوع دیالوگ هایشان واقعا فکر می کردم دو بزرگسال هستند که اینطور با هم بحث و بازی می کنند. در مجموع می خواهم بگویم نسلی در حال رشد است که آگاه است و اگر قبلمی توانند در مدت یک ساعت و نیم در سالن سینما سرگرمش کنند بی رودریاییستی آن را پس می زند و تا پایان آن راهم را می نمی کند. گرچه بازیو باید دو سال پیش اکران می شد و با توجه به گسترش کرونا اکران عمومی اش به تعویق افتاد. اما امروز با حداقل شرایط در اکران روی پرده سینماها رفته و البته با همین شرایط حداقلی هم توانسته

نظر کودکان را به خود جلب کند.

۱۶ یعنی شیوه روایت و نگاهتان به دغدغه و خواست کودکان امروز در بازیوو به گونه ای بود که توانست آنها را اقناع کند؟

موسوی : بله. فکر می کنم توانستم به هدف مان برسیم. من دو جا این قضیه را آزمایش کردم. می خواستم بدانم حس و حال بچه ها بعد از تماشای این فیلم چیست. بعد از این که دوستان در جشنواره فیلم کودک و نوجوان آن را به نمایش گذاشتند بازخورد خوب مخاطبان را دیدم و همچنین بعد از اکران عمومی. عاتم است که زمان اکران عمومی فیلم هایم، در سالن های نمایش دهنده می روم و حرف های مردم را چه در داخل سالن و چه بیرون از سالن می شنوم. برای بازیو هم همین کار را کردم و از برآیند نظرات و حرف های مردم بعد از تماشای فیلم راضی بودم. البته در جشنواره کودک مواردی مثل اسپیشال افکت و... فیلم ناقص بود اما دیر وقت جشنواره اصرار داشتند که حتما بازیو به جشنواره برسد. بعد از اتمام جشنواره دوستان زحمت بسیاری کشیدند و کار اتمام کردند. به نحوی که امروز فیلم بسیار جذاب تر از اکران جشنواره ای اش است.

۱۶ آقای قهرایی، شما در این فیلم به مقوله فانتزی و تخیل پرداختید. اتفاقی که در سینمای ایران خیلی کم سراغ آن می روند. به نظر پشت این فانتزی تفکر خاصی از سمت شما نهفته است. چه هدفی از این کار داشتید و با چه ذهنیتی سراغ ساخت فیلمی فانتزی برای کودکان رفتید؟

قهرایی: من و میثم معراجی و سلمان خورشیدی سه ماه روی قصه اولیه بازیوو کار و بازنویسی اش کردیم تا چیزی شد که امروز شما بر پرده سینما می بینید. آن سه ماه را خیلی تلاش کردیم. با میثم معراجی می رفتیم جاهایی که بچه ها گیم بازی می کنند، می ایستادیم و گیم ها را نگاه و با آنها بازی می کردیم. درست مثل خود بچه ها و خیلی هم لذت می بردیم. به نوعی خودمان را بردیم در جهان بچه ها، رفتیم جهان بچه ها که بیستم چه چیزی را دوست دارند و... و بعد از همان گیم ها ایده پیش برنده داستان را گرفتیم. به عقیده من کودکان به داستان نیاز دارند. آنها با داستان

برش

به گفته قهرایی هدف از ساخت «بازیوو» سرگرمی سازی مفید برای بچه ها بوده. همین که کودکان و نوجوانان

با دیدن این فیلم بتوانند دو ساعت از عالم واقعیت دور شوند و در دنیای فانتزی لذت ببرند یعنی کارم را درست انجام داده ام. تمام آثار هم همین حالت فانتزی گونه را دارند. چرا که اگر بستر فانتزی مناسبی را برای کودکان فراهم کنیم

خلاقیت شان را تقویت کرده ایم. از نظر من، بشر هر آنچه را که تصور کند و تخیل کند به آن دست پیدا می کند و ما هر چه بتوانیم تخیل

بچه ها را تقویت کنیم خلاقیت آنها را بارور کرده ایم. خلاقیتی که بعدها در بزرگسالی بارها و بارها دستگیرشان می شود. خوشبختانه امروزه به کمک قدرت جلوه های ویژه رایانه ای می توان دنیای فانتزی را برای کودکان بهتر ترسیم کرد. به کمک تکنیک های پیشرفته رایانه ای دیگر می توان به تصورات ذهنی یک کارگردان عینیت بخشید. یعنی من به عنوان کارگردان هر آنچه را که تصور کنم،

می توانم بسازم. پس چرا این کار را نکنم؟

در نشست عوامل فیلم سینمایی «بازیو»

سرمایه گذاری برای فیا

غول بزرگ سرزمین بازیوو به نام «سیلوس» چون از بچه ها بسیار شکست خورده، خسته شده و می خواهد برنده شود، اما از آن طرف «مایان»، مخترع بازی ها و خالق سرزمین بازیوو برای نجات سرزمینش از چنگال این غول بزرگ به دنبال پیدا کردن یک قهرمان از میان بچه های زمین است و ژوبین پسربرجه دست و پا چلفتی بدترین انتخاب ممکن برای این کار است. چون او اعتماد به نفس ندارد اما در ادامه داستان می بینیم که مایان اعتماد به نفس ژوبین را تقویت و در نهایت ژوبین بر این غول بزرگ غلبه می کند.

این خلاصه ای است از فیلم سینمایی «بازیوو» که مدتی است در سینماهای تهران و شهرستان ها اکران آن

سانا قنبری سانا قنبری گروه فرهنگ و هنر

هم پشت پا بزнім، همدیگر را دور بزнім، سد راه هم شویم و... اگر این اتفاقات و این رویه در کشور ما رخ نمی داد قطعاً رشدی که لایقش بودیم بهتر اتفاق می افتاد. درجه بندی سنی در سینما هم شامل همین شد. مسئول درستی بر اساس ایده و نگاهی اصولی می خواهد کاری انجام

رویا می سازند، تخیل می کنند و در آن تخیلات برای خود هدف تعریف می کنند. بازیوو این فضای فانتزی را در اختیار کودکان می گذارد.

۱۶ در بازیوو هم هر آنچه تصور می کردید را به تصویر کشیدید؟

قهرایی: بله، هرچه می خواستیم را ساختیم و البته فشار زیادی هم به انیماتورها آوردیم.

۱۶ بازی گرفتن از بچه ها سخت بود؟

قهرایی: هم سخت بود و هم خوب. به هر حال بچه هستند دیگر.

۱۶ بعد از سال ها فعالیت در عرصه تهیه و تولید فیلم، فکر می کنید در درجه بندی سینمای کودک و نوجوان و فاصله گذاری دقیق بین مراحل رشدی و ساخت فیلم های متناسب با سن کودک در هر دوره رشد رعایت می شود؟

موسوی: خیر، حدوداً دو-سه سال پیش در دوره معاونت دکتر انتظامی مبحث درجه بندی سنی برای آثار سینمایی بسیار مطرح بود اما یکسری از دوستان برای همین درجه بندی به دیوان عدالت اداری شکایت کردند! مثل هر حوزه دیگری، یکسری غیرمتخصص هزارا ما و اگر آوردند که جلوی این طرح را بگیرند. در حالی که آقای انتظامی سعی داشت با برنامه ریزی گروه های سنی را درجه بندی کند؛

همان طور که کتاب های کودکان و نوجوانان در کرانون پرورش فکری درجه بندی می شوند، ما هم به عنوان فیلمساز و یک فعال در صنف سعی در حمایت از ایشان داشتیم. چون به نظرمان کاری بسیار صحیح بود. درجه بندی باعث می شد پلنفرم ها و شبکه های نمایش اینترنتی هم کوکم عادت کنند و یاد بگیرند که چه فیلمی برای چه سنی از کودکان شان مناسب است. حتی قرار بود در خصوص این درجه بندی سنی از یکسری روان شناس و فعال در حوزه کودکان و نوجوانان هم بهره برد که در نهایت نشد. متأسفانه ما در بسیاری مواقع آدم ها نه بر اساس تخصص بلکه بر اساس این که فلان آدم را می خواهند بزنند یا از فلان آدم می خواهند انتقام بگیرند حرفی را می زنند یا کاری را انجام می دهند! حتی تجربه داشته ام و فیلمی تهیه کرده ام که در جشنواره فجر اکران شده، قوه قضاییه هم آن را ردیده اما برای آن که فلان مسئولی که آن را تأیید کرده به قول معروف بزنند مانع از اکران عمومی اش شده اند و می شوند! از مشکلاتی که ما در کشورمان داریم، این است که به جای این که فکر کنیم همه باید یک مسیر را طی کنیم و به یک نقطه برسیم، سعی می کنیم به

چهره

آخرین وضعیت کارگردان سینما

صفیه اصلاتی، همسر اصغر یوسفی نژاد درباره آخرین وضعیت این کارگردان سینما که به دلیل خونریزی مغزی در بیمارستان بستری شده است، گفت: براساس تشخیصی که پزشکان داده اند، آقای یوسفی نژاد به دلیل افزایش ناگهانی فشار خون، دچار خون ریزی مغزی شده اند. گویا از قبل فشار خون داشته اند اما به دلیل آن که از آن اطلاع نداشتیم و کنترل نشده بود، منجر به این اتفاق شد.وی ادامه داد: تا پیش از این اتفاق ایشان هیچ دارویی مصرف نمی کرد و کاملاً هم سرحال بود. روز جمعه با هم به کوه رفتیم و حال عمومی اش هم خوب بود. شنبه حدود ساعت ۱۲ ناگهان دچار این وضعیت شدند و در حال حاضر در بیمارستان بستری هستند. همسر این کارگردان درباره خبرهای منتشرشده مبنی بر به کما رفتن این فیلمساز هم گفت: هنوز در این زمینه خبر قطعی نداریم اما آنچه می دانیم این است که در حال حاضر هوشیار نیست، پزشکان هم به ما گفته اند باید دو روز صبر کنیم تا بتوانیم جواب قطعی بدهیم. در حال حاضر خونریزی مغزی اتفاق افتاده است و این که پیشرفت می کند یا رو به کاهش می رود، نیاز به مرور زمان دارد. از جمله آثار این فیلمساز می توان به فیلم های کوتاه شهین شیلات، ساری سولی و مداد تراش اشاره کرد./ مهر